

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Державний вищий навчальний заклад
«Донбаський державний педагогічний університет»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор

Світлана Омельченко
(Наказ №463 від 28.08.2020 р.)

ПОЛОЖЕННЯ
про організацію наукової, науково-технічної діяльності в
Державному вищому навчальному закладі
«Донбаський державний педагогічний університет»

УХВАЛЕНО
вченою радою ДДПУ
Протокол №1 від 28.08.2020 р.

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1 Положення про організацію наукової, науково-технічної діяльності в Державному вищому навчальному закладі «Донбаський державний педагогічний університет» (далі – Положення) регламентує наукову, науково-технічну діяльність (далі – ННТД) Державного вищого навчального закладу «Донбаський державний педагогічний університет» (далі – ДДПУ).

1.2 Положення розроблене відповідно до:

- Закону України «Про освіту» від 05.09.2017 р. № 2145-VIII;
- Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. № 1556-VII;
- Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» від 26.11.2015 р. № 848-VIII;
- Закону України «Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки» від 11.07.2001 р. № 2623-III;
- наказу Міністерства освіти і науки України від 01.06.2006 р. «Щодо Положення про організацію наукової, науково-технічної діяльності у вищих навчальних закладах III та IV рівнів акредитації» №422;
- інших нормативних актів Президента України, Кабінету Міністрів України, Міністерства освіти і науки України;
- Положення про організацію наукової, науково-технічної діяльності в Запорізькому національному університеті;
- Положення про організацію наукової і науково-технічної діяльності у Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка;
- статуту ДДПУ.

1.3 У цьому Положенні терміни вживаються в такому значенні:

Грант – фінансові чи інші ресурси, надані на безоплатній і безповоротній основі державою, юридичними, фізичними особами, у тому числі іноземними, та (або) міжнародними організаціями для розвитку матеріально-технічної бази для провадження наукової і науково-технічної діяльності, проведення конкретних фундаментальних та (або) прикладних

наукових досліджень, науково-технічних (експериментальних) розробок, зокрема на оплату праці наукових (науково-педагогічних) працівників у рамках їх виконання, за напрямками і на умовах, визначених надавачами гранту.

Молодий вчений – вчений віком до 35 років, який має вищу освіту не нижче другого (магістерського) рівня, або вчений віком до 40 років, який має науковий ступінь доктора наук або навчається в докторантурі.

Наукова діяльність – інтелектуальна творча діяльність, спрямована на одержання нових знань та (або) пошук шляхів їх застосування, основними видами якої є фундаментальні та прикладні наукові дослідження.

Наукова (науково-технічна) продукція – науковий та (або) науково-технічний (прикладний) результат, призначений для реалізації.

Науковий працівник – вчений, який має вищу освіту не нижче другого (магістерського) рівня, відповідно до трудового договору (контракту) професійно провадить наукову, науково-технічну, науково-організаційну, науково-педагогічну діяльність та має відповідну кваліфікацію незалежно від наявності наукового ступеня або вченого звання, підтверджену результатами атестації у випадках, визначених законодавством.

Науковий (науково-технічний) проєкт – комплекс заходів, пов'язаних із забезпеченням виконання та безпосереднім проведенням наукових досліджень та (або) науково-технічних розробок з метою досягнення конкретного наукового або науково-технічного (прикладного) результату.

Науковий результат – нове наукове знання, одержане в процесі фундаментальних або прикладних наукових досліджень та зафіксоване на носіях інформації. Науковий результат може бути у формі звіту, опублікованої наукової статті, наукової доповіді, наукового повідомлення про науково-дослідну роботу, монографічного дослідження, наукового відкриття, проєкту нормативно-правового акта, нормативного документа або науково-методичних документів, підготовка яких потребує проведення відповідних наукових досліджень або містить наукову складову, тощо.

Науково-педагогічна діяльність – педагогічна діяльність в університетах, академіях, інститутах та закладах післядипломної освіти, що пов'язана з науковою та (або) науково-технічною діяльністю.

Науково-педагогічний працівник – вчений, який має вищу освіту не нижче другого (магістерського) рівня, відповідно до трудового договору (контракту) в університеті, академії, інституті професійно провадить педагогічну та наукову або науково-педагогічну діяльність та має відповідну кваліфікацію незалежно від наявності наукового ступеня або вченого звання, підтверджену результатами атестації у випадках, визначених законодавством.

Науково-технічна діяльність – наукова діяльність, спрямована на одержання і використання нових знань для розв'язання технологічних, інженерних, економічних, соціальних та гуманітарних проблем, основними видами якої є прикладні наукові дослідження та науково-технічні (експериментальні) розробки.

Прикладні наукові дослідження – теоретичні та експериментальні наукові дослідження, спрямовані на одержання і використання нових знань для практичних цілей. Результатом прикладних наукових досліджень є нові знання, призначені для створення нових або вдосконалення існуючих матеріалів, продуктів, пристроїв, методів, систем, технологій, конкретні пропозиції щодо виконання актуальних науково-технічних та суспільних завдань.

Фундаментальні наукові дослідження – теоретичні та експериментальні наукові дослідження, спрямовані на одержання нових знань про закономірності організації та розвитку природи, суспільства, людини, їх взаємозв'язків. Результатом фундаментальних наукових досліджень є гіпотези, теорії, нові методи пізнання, відкриття законів природи, невідомих раніше явищ і властивостей матерії, виявлення закономірностей розвитку суспільства тощо, які не орієнтовані на безпосереднє практичне використання у сфері економіки.

2. МЕТА, ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ ТА ПРИНЦИПИ ОРГАНІЗАЦІЇ

2.1 Основною метою ННТД ДДПУ є одержання та використання нових наукових знань з метою створення суспільно корисних наукових результатів, забезпечення якісної підготовки фахівців для відповідних галузей знань, наукових та науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації; розв'язання комплексних задач у сфері наукового, технологічного розвитку; впровадження та використання наукових і науково-практичних результатів.

2.2 Основними завданнями ДДПУ у галузі наукової, науково-технічної діяльності є:

- розвиток фундаментальних досліджень у галузі природничих, гуманітарних, психолого-педагогічних, соціально-економічних наук з метою їх подальшого використання для розвитку пріоритетних напрямів розвитку науки і техніки, суспільного розвитку та розбудови економіки країни. Виконання прикладних досліджень і розробок з метою ефективного використання і розвитку наукового потенціалу, залучення додаткових коштів для вирішення соціальних та інших завдань галузі;

- дослідження та розробка теоретичних і методологічних основ формування та розвитку вищої освіти, підсилення впливу науки на вирішення завдань освіти і виховання, збереження і зміцнення визначального характеру науки в розвитку суспільства, культури, економіки;

- підтримка існуючих та формування нових наукових шкіл;

- здійснення заходів щодо підтримки наукових досліджень молодих учених та обдарованих здобувачів вищої освіти, залучення їх до наукових шкіл;

- забезпечення підготовки у ДДПУ кваліфікованих фахівців, наукових та науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації на основі новітніх досягнень науково-технічного прогресу;

- розвиток нових, прогресивних форм науково-технічного співробітництва із закордонними і вітчизняними осередками академічної та

галузевої науки з метою спільного вирішення найважливіших науково-технічних завдань;

- розвиток інноваційної діяльності для створення наукоємної науково-технічної продукції;

- сприяє захисту інтелектуальної власності та авторських прав дослідників як основи зміцнення і розвитку науки;

- модернізація та оновлення експериментальної бази ДДПУ та ефективного її використання;

- організація інформаційної та видавничої діяльності, популяризація досягнень науки вищої школи через засоби масової інформації, мережу Інтернет.

3. НАУКОВО-ОРГАНІЗАЦІЙНІ СТРУКТУРИ ТА КЕРІВНИЦТВО

3.1 Організацію ННТД у ДДПУ та її безпосереднє керівництво, планування, поточне управління здійснює проректор з науково-педагогічної роботи в межах делегованих ректором повноважень.

3.2 Функції управління та організації ННТД проректор з науково-педагогічної роботи здійснює через:

- підрозділ моніторингу якості вищої освіти, зокрема сектор з міжнародного співробітництва;

- відділ аспірантури;

- факультети та кафедри.

3.3 До наукових підрозділів ДДПУ належать наукові, науково-дослідні лабораторії, науково-консультативні центри (далі – Лабораторії та Центри), діяльність яких спрямована на здійснення ННТД.

3.4 Лабораторії та Центри створюються наказом ректора і знаходяться в підпорядкуванні проректора з науково-педагогічної роботи.

3.5 Лабораторії та Центри здійснюють свою діяльність відповідно до затверджених ректором положень про них та програм їх діяльності.

3.6 Базовим структурним підрозділом, що забезпечує здійснення ННТД в ДДПУ, є кафедра.

3.7 Організацію ННТД на факультеті, її планування та контроль здійснює науково-педагогічний працівник, призначений відповідальним за наукову роботу.

3.8 У ДДПУ можуть бути передбачені також інші організаційні форми ННТД залежно від фінансових і матеріально-технічних можливостей, наявного науково-технічного потенціалу та перспектив розвитку.

3.9 ДДПУ може бути засновником інноваційних структур різних типів (наукові та технологічні парки, бізнесінкубатори тощо).

3.10 Виконання програм та проєктів фундаментальних і прикладних досліджень у ДДПУ здійснюються колективами (тематичними групами, творчими колективами тощо), до складу яких входять наукові та науково-педагогічні працівники, здобувачі вищої освіти, допоміжний персонал та в разі потреби залучаються фахівці інших організацій.

3.11 Організацію та безпосереднє керівництво виконанням програми або проєкту досліджень і розробок здійснюють наукові керівники. У разі потреби можуть призначатись також відповідальні виконавці програм і проєктів, наукові консультанти, інші відповідальні особи.

4. ФІНАНСУВАННЯ

4.1 Для здійснення ННТД запроваджується принцип багатоканального фінансування, у тому числі з використанням можливостей, які надає входження України в міжнародний науковий простір.

4.2 Джерелами фінансування ННТД у ДДПУ є кошти державного бюджету та кошти, одержані на виконання науково-дослідних робіт, надання освітніх і наукових послуг на замовлення юридичних та фізичних осіб, інші джерела відповідно до чинного законодавства.

4.3 Наукові дослідження і розробки ДДПУ, що проводяться за рахунок коштів державного бюджету, фінансуються Міністерством освіти і науки України за відповідною бюджетною програмою.

5. ПЛАНУВАННЯ, ОРГАНІЗАЦІЯ І ОБЛІК

5.1 Планування наукових досліджень і розробок у ДДПУ здійснюється відповідно до основних наукових напрямів ДДПУ та найважливіших проблем фундаментальних і прикладних досліджень у галузі природничих, технічних і гуманітарних наук.

5.2 Основою планування ННТД в ДДПУ є:

- план роботи ДДПУ;
- тематичний план науково-дослідних робіт, які виконуються за рахунок коштів загального фонду державного бюджету України;
- тематичний план науково-дослідних робіт, які виконуються в межах основного робочого часу викладачів;
- план проведення міжнародних, всеукраїнських і регіональних наукових конференцій.

5.3 До тематичного плану науково-дослідних робіт, що фінансуються із коштів загального фонду державного бюджету України, включаються фундаментальні і прикладні дослідження та розробки за пріоритетними напрямками розвитку науки і техніки на підставі проходження конкурсного відбору згідно з Положенням про проведення конкурсного відбору Міністерством освіти і науки України наукових проектів, які виконуються підвідомчими вищими навчальними закладами III-IV рівнів акредитації та науковими установами Міністерства за рахунок коштів загального фонду державного бюджету .

5.4 До тематичного плану науково-дослідних робіт, які виконуються в межах основного робочого часу науково-педагогічних працівників, включаються комплексні та індивідуальні науково-дослідні роботи,

виконання яких здійснюється на кафедрах університету ДДПУ протягом двох-п'яти років.

5.5 План проведення міжнародних, всеукраїнських і регіональних наукових конференцій щорічно формується на підставі пропозицій кафедр.

5.6 Науково-дослідні роботи, що виконуються за рахунок коштів державного бюджету, підлягають обов'язковій реєстрації в Українському інституті науково-технічної експертизи та інформації.

5.7 Фінансово-господарська діяльність у сфері ННТД здійснюється на підставі затвердженого Міністерством освіти і науки України кошторису ДДПУ за відповідними бюджетними програмами.

5.8 За результатами ННТД в ДДПУ видаються збірки наукових праць, монографії, навчальні посібники, підручники, публікуються статті, тези доповідей на наукових конференціях, захищаються кандидатські і докторські дисертації, отримуються охоронні документи, а також складається відповідна звітна документація:

- щорічні звіти про наукову та науково-технічну до Міністерства освіти і науки України;
- щорічні звіти за формою державної статистичної звітності №3-наука (річна) «Звіт про здійснення наукових досліджень і розробок»;
- щорічні звіти про підготовку науково-педагогічних кадрів у Державному вищому навчальному закладі «Донбаський державний педагогічний університет»;
- проміжні звіти про виконання науково-дослідних робіт, що фінансуються з коштів загального фонду державного бюджету України;
- заключні звіти про завершені науково-дослідні роботи, що фінансуються з коштів загального фонду державного бюджету України;
- індивідуальні рейтингові показники наукової діяльності науково-педагогічних працівників та кафедр ДДПУ відповідно до «Положення про рейтингове оцінювання діяльності науково-педагогічних працівників та кафедр в цілому в Державному вищому навчальному закладі «Донбаський

державний педагогічний університет» та ін.

6. ВИКОНАВЦІ НАУКОВО-ДОСЛІДНИХ РОБІТ

6.1 Суб'єктами наукової, науково-технічної діяльності у ДДПУ є штатні наукові та науково-педагогічні працівники, здобувачі вищої освіти, керівний склад закладу освіти, працівники, що здійснюють організацію та координацію досліджень і розробок, підготовку фахівців вищої кваліфікації.

6.2 До виконання наукових, науково-технічних робіт у ДДПУ можуть залучатися фахівці наукових установ, підприємств та організацій Національної та галузевих академій наук, інші фахівці, що мають відповідну кваліфікацію.

6.3 Науково-педагогічні, наукові працівники виконують дослідження та розробки відповідно до національних, державних, галузевих та інших програм і проектів, тематичних планів, договорів, завдань (технічних завдань), індивідуальних планів, несуть відповідальність за якість і своєчасність їх виконання, наукову та практичну цінність, суспільну та економічну корисність наукових і науково-практичних результатів.

6.4 Складовою науково-технічного потенціалу ДДПУ є науково-дослідна робота здобувачів вищої освіти, яка реалізується в таких формах:

- науково-дослідна робота, яка внесена до графіку освітнього процесу (курсів роботи, кваліфікаційні роботи, практичні та лабораторні заняття з елементами дослідницького характеру);

- науково-дослідна робота, яка виконується в позанавчальний час (робота з розробки держбюджетних, господарсько-договірних науково-дослідних робіт, за міжнародними грантами; у наукових гуртках та проблемних групах, що діють при кафедрах, наукових школах, Лабораторіях і Центрах; участь у конкурсах студентських наукових робіт з природничих, технічних і гуманітарних наук, студентських олімпіадах, наукових конференціях тощо).

7. МІЖНАРОДНЕ НАУКОВЕ ТА НАУКОВО-ТЕХНІЧНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО

7.1 ДДПУ здійснює науково-технічне співробітництво із закладами освіти, організаціями, фірмами та фондами зарубіжних країн, інші види наукового співробітництва відповідно до чинного законодавства України.

7.2 Міжнародне наукове та науково-технічне співробітництво ДДПУ спрямовано на:

- участь у грантових програмах Європейського союзу (ERASMUS+, TEMPUS та ін.);

- залучення до співпраці закордонних замовників та інвесторів, укладання та виконання угод про співробітництво із закордонними університетами, фірмами, фондами та іншими організаціями на проведення досліджень і розробок;

- залучення коштів закордонних замовників та міжнародних фондів і грантів для фінансування ННТД;

- участь у програмах міжнародної академічної мобільності;

- участь у міжнародних проектах, виставках та ярмарках;

- забезпечення проходження науковими, науково-педагогічними працівниками, здобувачами вищої освіти наукового стажування за кордоном, ознайомлення з передовими світовими досягненнями техніки і технологій, приладами та науковим обладнанням;

- публікацію за кордоном у провідних наукових виданнях наукових результатів, які не є конфіденційною інформацією;

- організацію та участь у міжнародних наукових та науково-практичних конференціях, семінарах, симпозиумах.

8. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

8.1 Положення вводиться в дію з наступного дня після його затвердження наказом ректора.

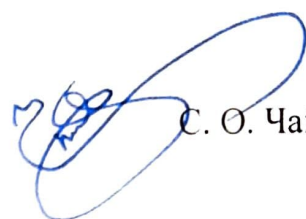

8.2 Зміни та доповнення до Положення вносяться наказом ректора або наказом ректора за рішенням вченої ради університету або відповідного дорадчого органу. У такому ж порядку Положення скасовується.

8.3 Відповідальність за актуалізацію Положення та контроль за виконання його вимог несуть посадові особи університету відповідно до їх функціональних обов'язків.

РОЗРОБНИКИ ПОЛОЖЕННЯ:

Проректор з науково-педагогічної роботи

С. О. Чайченко

Керівник підрозділу моніторингу
якості вищої освіти

Т. В. Шулик

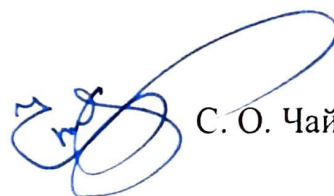
Фахівець підрозділу моніторингу
якості вищої освіти

Ю. Д. Ольховська

ПОГОДЖЕНО:

Проректор з науково-педагогічної роботи

С. О. Чайченко